תובענות ייצוגיות בבתי הדין לעבודה

השתלמות דיני עבודה

דברי ימי התובענה הייצוגית בישראל

- תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי
- תקנות 21, 22 לתקנות בית הדין לעבודה – סדרי דין
- פסיקה בבתי הדין לעבודה לפני החוק :

– 1980 הערות בזכות תביעה ייצוגית לשם תביעת פיצוי

– 1989 אלמקייס נ' תדיראן – פרשנות בצמצום

– 1994 ליבר נ' ידיעות אחרונות – אישור ייצוגית באזורי

- שנות התשעים - חוקים ספציפיים
(צרכנות בנקאות ניי"ע ועוד)
- 2006 - חוק תובענות ייצוגיות - עילות ספציפיות

מהי תובענה ייצוגית

- "תובענה ייצוגית"

תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה

מטרות חוק תובענות ייצוגיות

- (1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;
- (2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;
- (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;
- (4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות.

תובענה ייצוגית בבתי הדין לעבודה לפי התוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות

- פרט 8.

(1) תביעה בעילה של הפליה בעבודה, לפי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

(2) תביעה בעילה כאמור לפי חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ו-1996.

- פרט 9.

(1) תביעה בעילה לפי פרקים ד', ה' או ה' 1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

תובענה ייצוגית בבתי הדין לעבודה לפי התוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות

פרט 10.(1) לתוספת השניה

תביעה בעילה אשר לבית דין אזורי לעבודה הסמכות הייחודית לדון בה לפי סעיף 24(א)(1), (1א) או (3) לחוק בית הדין לעבודה.

סעיף 24 (א) לחוק בית הדין לעבודה

- (1) בתובענות בין עובד או חליפו למעביד או חליפו שעילתן ביחסי עובד ומעביד, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עובד ומעביד ...
- (1א) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עובד ומעביד...
- (3) תובענות של חברים או חליפיהם או של מעבידים או חליפיהם נגד קופות גמל... וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עובד ומעביד ;

תובענה ייצוגית בבתי הדין לעבודה לפי התוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות

פרט 10(2) לתוספת השניה

- תביעה של עובד בעילה לפי סעיף 6א לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987,
- תביעה של עובד בעילה לפי סעיפים 2 ו-3 לחוק הזכות לעבודה בישיבה, התשס"ז-2007,
- או לפי חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996.

תובענה ייצוגית בבתי הדין לעבודה לפי התוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות

פרט 10(3) לתוספת השניה

- בפרט זה –

"תביעה" – למעט תביעה של עובד שחל עליו הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי עבודתו, והמעביד של אותו עובד או ארגון מעבידים שהוא חבר בו, צד להסכם הקיבוצי;

"הסכם קיבוצי" – הסכם קיבוצי לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, או הסדר קיבוצי בכתב.

מאפיינים ייחודיים של התובענה הייצוגית במשפט העבודה

- שיטת ייצוג (הסכם קיבוצי או תובענה ייצוגית)
- תביעה אישית רחבה מעילות תובענה ייצוגית
- מערכת יחסים מורכבת בין תובע לנתבע
- מעורבות של ארגון העובדים בעד/נגד התובענה
- מאפייני התובעים הייצוגים – אוכלוסיה מוחלשת
- התחשבות ביציגות המעסיק

פרוצדורה

- בדיקה בפנקס
- הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית
- צירוף כתב תובענה ייצוגית
- הודעה למנהל בתי המשפט על ההגשה ואישור
- עותק ליועמ"ש
- עותק לממונה הראשי על יחסי עבודה

תנאים לאישור

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת;
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.
- תביעה נגד המדינה – השבה בלבד

הסתלקות ופשרה

- רק באישור בית משפט
- טובת הנאה – באישור בימ"ש
- תצהיר של ב"כ הצדדים – פרטים מהותיים
- **משלוח הודעה ליועץ המשפטי לממשלה- על פשרה**
- משלוח הודעה למנהל בתי המשפט
- פרסום מודעה
- **התנגדות מנומקת תוך 45 יום מהפרסום**
- **חבר קבוצה רשאי לצאת מהפשרה – OPT OUT**
- המלצה על שכ"ט עו"ד וגמול לתובע הייצוגי
- מינוי בודק
- הודעה על אישור הפשרה למנהל בתי המשפט – לפרסום בפנקס

פסק דין בתובענה ייצוגית

- פיצוי כספי
- הוכחת זכות, כולל פיצוי על נזק לא ממוני
- סכום כולל וחלוקה יחסית
- התחשבות בנזק שיגרום הפיצוי (כולל לנתבע)
- מינוי ממונה לצורך חלוקה
- יתרה לאוצר המדינה
- אין פיצוי ללא הוכחת נזק או פיצוי לדוגמא
- שכ"ט עו"ד וגמול לתובע המייצג
- פסק דין יהיה מעשה בית דין
- אלטרנטיבה

ביצוע פסק דין בתובענה ייצוגית

- חישוב הזכות (ניתנת לחישוב באמצעות מערכות השכר)
- הודעה לחברי הקבוצה (תלוש / פרסום / דואר / טלפון)
- דרישה להוכחת הנזק
- הצטרפות לקבוצה
- קביעת הוצאות

פסיקה במהלך החוק
(החוק פורסם לאחר הדיון בערעור ולפני פסק הדין)

- גרוס
  - תביעת עובד משהב"ט להחזר פרמית ביטוח וקרן ידע
  - נדחה ברוב דעות
  - נימוקים: עילה מהותית ותביעה נגד המדינה
- חוה כץ
  - תביעת פורשת מקופת חולים כללית בגין אפלית נשים
  - נדחה פה אחד
  - נימוקים: קיצור התיישנות (חוק שכר שווה) והסכם קיבוצי

פסיקה אחרי החוק

שמירה

- שמואלביץ
- וירון
- בן שלמה
- חבושה
- בוסקילה
- גרמן ישייב

עניינים אחרים

- רותי אורן – בנק הפועלים
- ארז אפריים – נסיעות בעיתון
- רדושיצקי -חגים
- אסף איל – הוט – התראה
- סמוכה – שופטי כדורגל
- עמי אלראי – קגא - אגד

- תלוי ועומד בבג"צ: וירון ובוסקילה

תודה